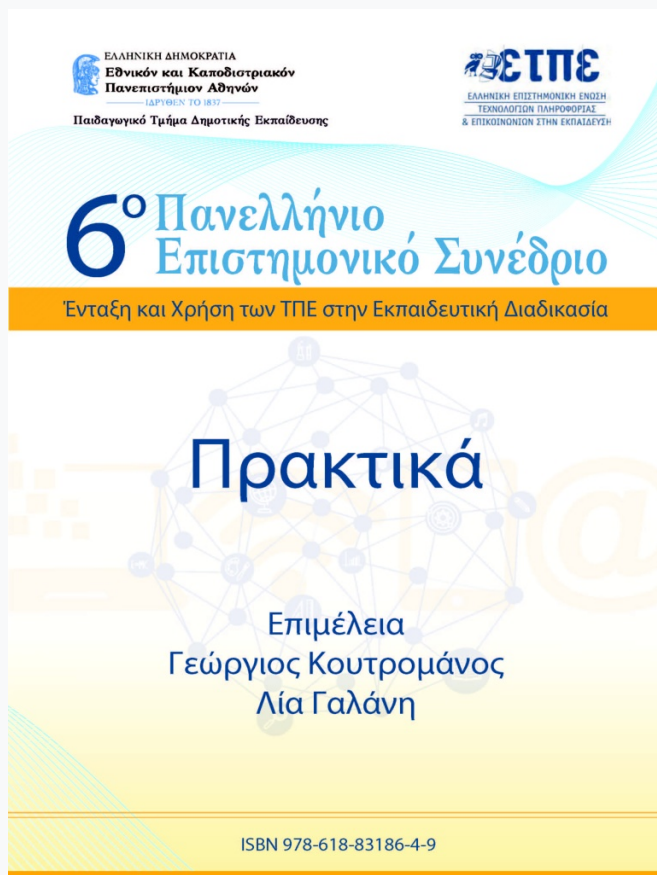

Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση

Τόμ. 1 (2019)

6ο Πανελλήνιο Συνέδριο «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»

‘My Vincent’: εκπαιδευτική παρέμβαση ενσωμάτωσης ΤΠΕ στο μάθημα των Αγγλικών στην Α’ Λυκείου

Στυλιανή Βολυράκη, Αικατερίνη Μακρή

Βιβλιογραφική αναφορά:

Βολυράκη Σ., & Μακρή Α. (2022). ‘My Vincent’: εκπαιδευτική παρέμβαση ενσωμάτωσης ΤΠΕ στο μάθημα των Αγγλικών στην Α’ Λυκείου. *Συνέδρια της Ελληνικής Επιστημονικής Ένωσης Τεχνολογιών Πληροφορίας & Επικοινωνιών στην Εκπαίδευση*, 1, 126–136. ανακτήθηκε από <https://eproceedings.epublishing.ekt.gr/index.php/cetpe/article/view/3635>

‘My Vincent’: εκπαιδευτική παρέμβαση ενσωμάτωσης ΤΠΕ στο μάθημα των Αγγλικών στην Α΄ Λυκείου

Στυλιανή Βολυράκη¹, Αικατερίνη Μακρή²
stellavoliraki2@gmail.com, kmakrh@ppp.uoa.gr

¹ Πρότυπο ΓΕΛ Αναβρύτων, ² Εργαστήριο Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Τμήμα Φιλοσοφίας Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας, ΕΚΠΑ

Περίληψη

Η παρούσα εισήγηση αφορά σε εκπαιδευτική παρέμβαση στο μάθημα των Αγγλικών της Α΄ Λυκείου με ενσωμάτωση των ΤΠΕ και εφαρμόστηκε σε πραγματικές συνθήκες. Η παρέμβαση, διάρκειας τεσσάρων διδακτικών ωρών, έρχεται να συμπληρώσει τη τέταρτη ενότητα του βιβλίου και εστιάζει στη βιογραφία του Ολλανδού καλλιτέχνη Vincent van Gogh. Οι μαθητές κλήθηκαν να επεξεργαστούν το κείμενο της συγκεκριμένης βιογραφίας ψηφιακά, αναδεικνύοντας τα χαρακτηριστικά του συγκεκριμένου κειμενικού είδους και τη χρήση της γλώσσας, ενώ παράλληλα χρησιμοποιήθηκαν ψηφιακά εργαλεία που στόχευαν στην ανάπτυξη της συνεργασίας, της κριτικής σκέψης, της δημιουργικότητας και γενικότερα της ενεργητικής εμπλοκής των μαθητών. Περιγράφεται αναλυτικά το διδακτικό σενάριο που σχεδιάστηκε και οι θεωρίες μάθησης που το πλαισίωσαν. Τέλος, διαπιστώθηκε ότι η διδακτική προσέγγιση αυτή προσέλυσε το ενδιαφέρον των μαθητών, οι οποίοι δεν αντιμετώπισαν ιδιαίτερες δυσκολίες στη χρήση των εργαλείων, ενώ έκριναν τις δραστηριότητες που περιελάμβανε πρωτότυπες, ενδιαφέρουσες και σχετικές με τα ενδιαφέροντά τους εκφράζοντας την επιθυμία να εμπλακούν σε παρόμοιες εργασίες στο μέλλον.

Λέξεις κλειδιά: Vincent van Gogh, Μεταγνωστικές δεξιότητες, Χρήση εργαλείων Web. 2.0, Συνεργατική μάθηση, Κατασκευή αφίσας

Εισαγωγή

Τα μαθησιακά οφέλη της ενσωμάτωσης των ΤΠΕ στην εκπαιδευτική διαδικασία έχουν συζητηθεί εκτενώς τόσο στην ελληνική όσο και την ξένη βιβλιογραφία (Selwood & Tang, 2007; Cox & Webb, 2004). Η εμφάνιση ενός νέου τύπου γραμματισμού, του ψηφιακού (και ειδικότερα του πολυτροπικού, με ιδιαίτερη σημασία για τις γλωσσικές σπουδές), καθιστά την καλλιέργειά του στα πλαίσια των εκπαιδευτικών πρακτικών αναγκαία, αν πραγματικά επιθυμούμε οι μαθητές μας να αναπτύξουν δεξιότητες 21^{ου} αιώνα. Η παρούσα παρέμβαση σχεδιάστηκε και εφαρμόστηκε σε τάξη 14 μαθητών Α΄ Λυκείου και προτείνεται ως εκπαιδευτικό σενάριο διάρκειας τεσσάρων ωρών. Ο σκοπός ήταν διττός: από τη μία η ενεργή εμπλοκή των μαθητών στην εκπαιδευτική διαδικασία όπου η μάθηση δεν θα είναι αποτέλεσμα μετωπικής διαδικασίας με αποκλειστική χρήση του εγχειριδίου, αλλά αποτέλεσμα συνεργασίας και συζήτησης και από την άλλη ο εμπλουτισμός των δραστηριοτήτων της τέταρτης ενότητας του σχολικού φακέλου Αγγλικά 1 Γενικού Λυκείου (ειδικότερα της υποενότητας που πραγματεύεται τη βιογραφία του Ολλανδού καλλιτέχνη Vincent van Gogh) φέρνοντας τους μαθητές σε επαφή με τη ζωή και το έργο του καλλιτέχνη μέσα από δραστηριότητες που αξιοποιούσαν τη χρήση διαδικτυακών εργαλείων. Επιμέρους στόχους αποτέλεσαν η καλλιέργεια μεταγνωστικών δεξιοτήτων των μαθητών, η ανάπτυξη δεξιοτήτων παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου, η ανάδειξη των χαρακτηριστικών του κειμενικού είδους της βιογραφίας και η χρήση της γλώσσας στην κατεύθυνση αυτή, η

συνεργασία των μαθητών (εργασία σε ζεύγη) στις περισσότερες δραστηριότητες και η δημιουργία πολυτροπικής ψηφιακής αφίσας ως τελικού προϊόντος.

Στο συγκεκριμένο σενάριο η μεθοδολογία αξιοποίησης του γραμματισμού στην ξένη γλώσσα βασίστηκε στο μοντέλο των τεσσάρων πόρων όπως έχει προταθεί από τους Luke & Freebody (1999) καθώς οι μαθητές ανέλαβαν τους ρόλους του αποκωδικοποιητή (code breaker) και του συμμετόχου στο κείμενο (text participant) με τη δραστηριότητα της 1ης ώρα και το ρόλο του λειτουργικού χρήστη κειμένων (text user) με τη δραστηριότητα της 2ης ώρας. Από παιδαγωγική σκοπιά, οι δραστηριότητες σχεδιάστηκαν με βάση τις αρχές του κοινωνικού εποικοδομητισμού όπως αποτυπώνονται στο επιστημονικό έργο των Bruner και Piaget -η συνεργασία ανάμεσα στους μαθητές είναι χαρακτηριστικό των περισσότερων δραστηριοτήτων- και της ζώνης επικείμενης ανάπτυξης (Vygotsky, 1978)- καθώς το κείμενο και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν είναι λίγο δυσκολότερα από το επίπεδό τους και η συνεργασία με ομότιμους βοηθάει στην επίλυσή τους. Σύμφωνα με τους Scardamalia & Bereiter (1994), οι συνεργατικές δραστηριότητες δίνουν στους μαθητές κίνητρο για ενεργητική εμπλοκή στη μαθησιακή διαδικασία, διευρύνουν τις μαθησιακές τους εμπειρίες και οδηγούν σε βελτίωση των μαθησιακών αποτελεσμάτων. Εξέχουσα θέση στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε αποτελεί η χρήση της τεχνολογίας καθώς έχει διαπιστωθεί ότι οι μαθητές προτιμούν την τεχνολογία περισσότερο από συμβατικές μεθόδους (Golonka et al., 2014), αυξάνοντας το κίνητρό τους για συμμετοχή (Hennessy et al., 2005).

Τα ψηφιακά εργαλεία που χρησιμοποιούνται στο σενάριο περιλαμβάνουν την εφαρμογή συνεργατικής γραφής google docs για τη επεξεργασία της βιογραφίας, τους ηλεκτρονικούς πίνακες padlet και linoit για τις αναρτήσεις των μαθητών, το timeglider για τη δημιουργία χρονογραμμής, το thinglink για τη δημιουργία αφίσας και το google forms για αξιολόγηση. Επιπρόσθετα, με τη δραστηριότητα της κατασκευής πολυτροπικής αφίσας, ως τελικού προϊόντος, οι μαθητές έρχονται σε επαφή με επιστημονικό τρόπο εργασίας καθώς ακολουθούν τις αρχές διερευνητικής μάθησης (τι θα επιλέξουν, πώς θα επιλέξουν το υλικό, πώς θα το οργανώσουν, πώς θα το παρουσιάσουν), όπως φαίνεται και από τα αποτελέσματα της διδακτικής πρακτικής των Κακαβά, Κορδάκη, & Μάνεση (2017).

Συνοπτικά, οι μαθητές κλήθηκαν να εργαστούν σε ζεύγη και να υλοποιήσουν έξι δραστηριότητες συνεργατικά και ψηφιακά καλλιεργώντας μεταγνωστικές δεξιότητες, δεξιότητες παραγωγής γραπτού και προφορικού λόγου με τελικό προϊόν τη κατασκευή ψηφιακής πολυτροπικής αφίσας. Αρχικά, επεξεργάστηκαν σε ζεύγη τη βιογραφία του van Gogh (σε συνεργατικό έγγραφο), απάντησαν σε ερωτήσεις αναφορικά με τη δομή της βιογραφίας ως κειμενικού είδους, έγραψαν μια μινι-βιογραφία σε χρονογραμμή με τη χρήση ψηφιακού εργαλείου και τέλος κατασκεύασαν μια πολυτροπική αφίσα -ενσωματώνοντας το κείμενο της βιογραφίας και τη χρονογραμμή- την οποία ανέβασαν σε ηλεκτρονικό πίνακα. Τέλος, με της χρήση φόρμας Google συμπλήρωσαν ένα φύλλο αυτοαξιολόγησης και αξιολόγησης των δραστηριοτήτων.

Αναλυτική περιγραφή δραστηριοτήτων

Η συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση στο μάθημα των Αγγλικών στην Α' τάξη Γενικού Λυκείου χωρίστηκε σε τέσσερις φάσεις και κάθε φάση αντιστοιχούσε σε μια διδακτική ώρα. Οι φάσεις πλαισιώθηκαν από σύνολο έξι δραστηριοτήτων.

Την 1η διδακτική ώρα ο εκπαιδευτικός προσκάλεσε τους μαθητές να συμμετάσχουν στο ταξίδι της ζωής του Ολλανδού ζωγράφου Βίνσεντ βαν Γκογκ δίνοντάς τους ψηφιακά τη βιογραφία του καλλιτέχνη ([Vincent van Gogh. A biography], 2018) συνοδευόμενη από φύλλο οδηγιών (εδώ). Οι μαθητές κλήθηκαν να εργαστούν σε ζεύγη της επιλογής τους (Βήμα 1 στο φύλλο οδηγιών) και να αντιγράψουν αρχικά τη βιογραφία σε δικό τους έγγραφο

(Βήματα 2-3) με σκοπό να την επεξεργαστούν. Στη συνέχεια, όπως παρουσιάζεται στο Σχήμα 1 παρακάτω, τους ζητήθηκε να σημειοδοτήσουν (Βήματα 4-5-6) με τρία διαφορετικά χρώματα, μπλε, κίτρινο και πράσινο τα ρήματα, τις πόλεις και τις χρονολογίες που αναφέρονταν στο κείμενο αντίστοιχα. Η επιλογή των χρωμάτων δεν είναι τυχαία, καθώς αυτά είναι τρία από τα χρώματα που συχνά χρησιμοποιούσε ο ζωγράφος στους πίνακές του. Μόλις ολοκλήρωσαν τις σημειοδοτήσεις, μελέτησαν μόνο τις μπλε λέξεις (τα ρήματα), συζήτησαν τις απαντήσεις των ερωτήσεων του Βήματος 7 (*"The use of which tense predominates in the text?, When is the structure 'would + infinitive used?, Why is the present simple used?, Turn the passive voice verbs into active sentences. Is it always possible? Why/why not?, Is the biography topic-based or time based?, Are there any other sections? What purpose do they serve?, Is the biography under discussion based on facts or opinions?, Decide on at least 3 characteristics of a biography"*) που αφορούσαν στη χρήση συγκεκριμένων χρόνων, στη χρήση της παθητικής φωνής και στα βασικά χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους της βιογραφίας και τις καταχώρησαν σε ηλεκτρονικό πίνακα (εδώ) που είχε δημιουργήσει ο εκπαιδευτικός για το σκοπό αυτό (Βήμα 8). Καλλιεργήθηκε με αυτόν τον τρόπο η δεξιότητα εξαγωγής συμπερασμάτων για τη χρήση των αφηγηματικών χρόνων και της παθητικής φωνής ενώ συγχρόνως οι μαθητές καλλιέργησαν μεταγνωστικές δεξιότητες στοχεύοντας στον καθορισμό των χαρακτηριστικών του κειμενικού είδους της βιογραφίας.

Vincent van Gogh: A biography

Year of Birth : 1853 Death Year : 1890 Country of Origin : Netherlands

Vincent van Gogh was born in Zundert, Holland. The son of a pastor, was brought up in a religious and cultured atmosphere, a profession that Vincent found appealing and to which he would be drawn to a certain extent later in his life. His sister described him as a serious and introspective child, highly emotional and lacking self-confidence.

At age 16 Vincent started to work for an art dealer in The Hague, his four years younger brother Theo, with whom Vincent cherished a life-long friendship would join the company later. This friendship is amply documented in a vast amount of letters they sent each other. They provide a lot of insight into the life of the painter, and show him to be a talented writer with a keen mind. Theo would support Vincent financially throughout his life.

In 1880, Vincent van Gogh followed his brother Theo's suggestion and took up painting in earnest. For a brief period Vincent took painting lessons

Σχήμα 1. Ψηφιακή σημειοδότηση κειμένου (απόσπασμα από εργασία ζεύγους μαθητών)

Η 2η διδακτική ώρα (Phase 2 στο φύλλο οδηγιών) ξεκίνησε με αναστοχασμό της προηγούμενης δραστηριότητας με τον εκπαιδευτικό να προβάλλει στο διαδραστικό πίνακα τις απαντήσεις των μαθητών, να συντονίζει τη συζήτηση και να συνοψίζει τις απαντήσεις τους δίνοντας έμφαση στα χαρακτηριστικά της βιογραφίας ως κειμενικού είδους. Οι μαθητές κατέληξαν στα χαρακτηριστικά της βιογραφίας έχοντας εξάγει συμπεράσματα για τη διαφορά ανάμεσα στο γεγονός και τη γνώμη, τη θεματική έναντι της χρονικής προσέγγισης, τη χρήση των αφηγηματικών και των ενεστωτικών χρόνων και της παθητικής φωνής, το ρόλο και τη χρήση της παράθεσης. Στη συνέχεια, ζητήθηκε από τους μαθητές να δημιουργήσουν με τη βοήθεια του διαδικτυακού εργαλείου Timeglider μια χρονογραμμή σχετικά με τη ζωή του καλλιτέχνη συμπεριλαμβάνοντας τις χρονολογίες που αναφέρονταν στο κείμενο (οι πράσινες επισημάνσεις της προηγούμενης δραστηριότητας) καθώς και μια περιγραφή για κάθε χρονολογία 2-3 προτάσεων, κάνοντας χρήση των κίτρινων επισημάνσεων, δηλαδή των πόλεων στις οποίες έζησε ο καλλιτέχνης. Ο εκπαιδευτικός τόνισε στους μαθητές ότι έπρεπε να

μοιραστούν με τους υπόλοιπους μέλη της τάξης τις χρονογραμμές τους, ανεβάζοντάς τις στον ηλεκτρονικό πίνακα που δημιούργησαν την προηγούμενη διδακτική ώρα (εδώ). Με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα οι μαθητές έγραψαν μια σύντομη βιογραφία του van Gogh (γύρω στις 120 λέξεις), με έμμεσο τρόπο, καθώς συμπλήρωσαν στοιχεία της ζωής του αποτυπωμένα σε χρονογραμμή.

Στην 3η φάση της παρέμβασης (3η διδακτική ώρα- Phase 3 στο φύλλο οδηγιών) ο εκπαιδευτικός αρχικά πρόβαλε στο διαδραστικό πίνακα τις χρονογραμμές που δημιούργησαν οι μαθητές τη 2η διδακτική ώρα και προχώρησε σε μια σύντομη προφορική αξιολόγηση της δραστηριότητας κάνοντας ερωτήσεις αξιολόγησης («*Βρήκατε ενδιαφέροντα την δραστηριότητα αυτή; Σε ποιά σημείο δυσκολευτήκατε περισσότερο; Θα προτιμούσατε να την είχατε εκτελέσει σε χαρτί;*»). Στη συνέχεια, κάλεσε τους μαθητές να περιηγηθούν στην ιστοσελίδα του μουσείου van Gogh στο Άμστερνταμ (εδώ), να επιλέξουν όποιο πίνακα τους ενδιέφερε, να διαβάσουν την περιγραφή και ορισμένα μεταδεδομένα που παρέχονταν (π.χ. χρονολογία, διαστάσεις) να επιλέξουν –σε ζεύγη- έναν πίνακα που τους τράβηξε περισσότερο το ενδιαφέρον και να τον αποθηκεύσουν για τις ανάγκες της επόμενης δραστηριότητας. Στον ηλεκτρονικό πίνακα που ήδη είχαν στη διάθεσή τους από τις προηγούμενες δραστηριότητες, όπως φαίνεται στο σχήμα 2, οι μαθητές κλήθηκαν να γράψουν τη δική τους περιγραφή του πίνακα (50-70 λέξεις), το λόγο που τον επέλεξαν και τα συναισθήματα που τους προκάλεσε. Με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα οι μαθητές συνεργάστηκαν προκειμένου να αποφασίσουν από κοινού τον πίνακα για τον οποίο έγραψαν την περιγραφή, καλλιεργώντας όχι μόνο τη δεξιότητα του γραπτού λόγου αλλά και τον ψηφιακό εγγραμματισμό.

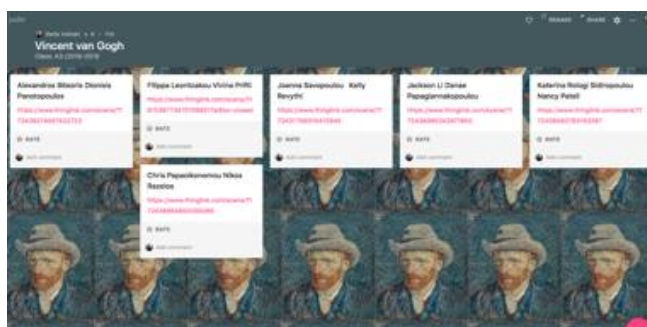
Σχήμα 2. Ηλεκτρονικός πίνακας με απαντήσεις μαθητών

Η 4η και τελευταία φάση της παρέμβασης (Phase 4 στο φύλλο οδηγιών) περιλάμβανε τρεις δραστηριότητες. Στην 1η δραστηριότητα οι μαθητές κλήθηκαν να δημιουργήσουν μια ψηφιακή πολυτροπική αφίσα με χρήση του διαδικτυακού εργαλείου Thinkling ενσωματώνοντας τα προϊόντα των προηγούμενων δραστηριοτήτων. Η αφίσα έπρεπε να περιλαμβάνει πίνακες, τη χρονογραμμή της ζωής του καλλιτέχνη, την περιγραφή ενός πίνακα και τους λόγους επιλογής αυτού ενώ τους ζητήθηκε να πλαισιώνεται και από ακουστικό μουσικό κομμάτι της επιλογής των μαθητών (παράδειγμα αφίσας μαθητών παρουσιάζεται

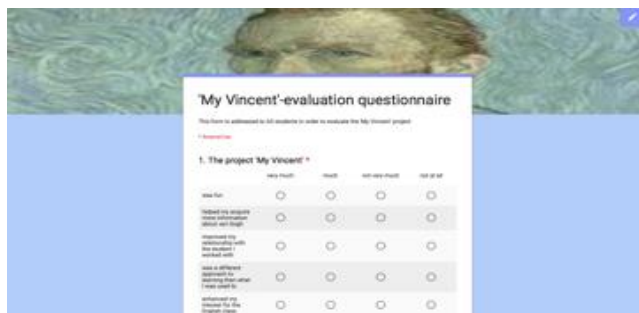
στο Σχήμα 3). Στο σημείο αυτό ο εκπαιδευτικός χρειάστηκε να κάνει μια παρουσίαση της χρήσης του εργαλείου- ακολουθώντας, συνοπτικά, τα βήματα που θα ακολουθούσαν οι μαθητές- καθώς ήταν περισσότερο απαιτητικό εργαλείο από τα προηγούμενα στη χρήση.

Σχήμα 3. Ψηφιακή αφίσα ομάδας μαθητών

Σχήμα 4. Ηλεκτρονικός πίνακας ανάρτησης τελικού προϊόντος

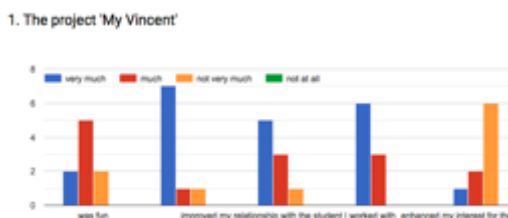
Σχήμα 5. Απόσπασμα ηλεκτρονικής φόρμας αξιολόγησης μαθητών

Αφού οι μαθητές ολοκλήρωσαν την αφίσα, την ανήρτησαν σε ηλεκτρονικό πίνακα padlet (Σχήμα 4) και έγραψαν σχόλια για τις εργασίες των υπολοίπων μαθητών (2η δραστηριότητα). Τέλος, οι μαθητές κλήθηκαν να συμπληρώσουν μια ηλεκτρονική φόρμα αξιολόγησης των

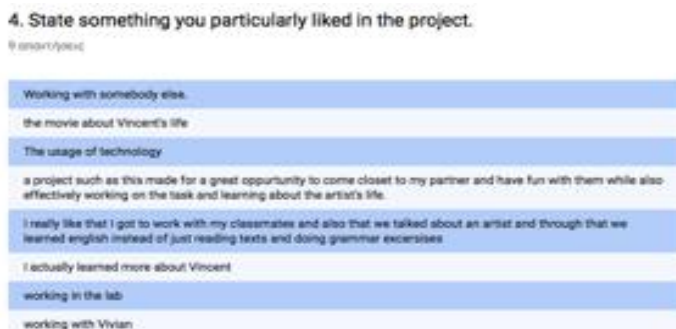
δραστηριοτήτων (απόσπασμα της οποίας φαίνεται στο Σχήμα 5) και οι απαντήσεις τους συζητήθηκαν στην τάξη και αποθηκεύτηκαν από τον εκπαιδευτικό για μελλοντική αξιοποίηση. Ο ηλεκτρονικός πίνακας αναρτήθηκε στην ιστοσελίδα του σχολείου, δίνοντας πρόσβαση στην εργασία τους σε ευρύτερο κοινό. Με τη συγκεκριμένη δραστηριότητα επιτεύχθηκε μια σύνοψη των δραστηριοτήτων της διδακτικής παρέμβασης, ενώ οι μαθητές ανέπτυξαν τόσο πρωτοβουλία (επέλεξαν οι ίδιοι τον πίνακα) όσο και δημιουργικότητά τους. Με την ανάρτηση, στη συνέχεια, του δημιουργήματός τους σε ηλεκτρονικό πίνακα οι μαθητές αισθάνθηκαν ικανοποίηση καθώς η δουλειά τους ήταν προσβάσιμη και από άλλα μέλη της μαθητικής κοινότητας, συμβάλλοντας στη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης (Ding, 2010). Τέλος, με την ανάρτηση σχολίου στις εργασίες των υπολοίπων μαθητών, οι μαθητές, έμμεσα, αξιολόγησαν τις εργασίες των συμμαθητών τους καλλιεργώντας μια στάση, αυτή της αξιολόγησης, ως τρόπο βελτίωσης.

Αξιολόγηση παρέμβασης

Οι μαθητές με ιδιαίτερο ενδιαφέρον συμμετείχαν στις δραστηριότητες του συγκεκριμένου σεναρίου. Αρχικά, δέχτηκαν με ενθουσιασμό να δουλέψουν σε ζεύγη της επιλογής τους στο εργαστήριο της πληροφορικής ενώ στη συνέχεια, το γεγονός ότι έπρεπε να χρησιμοποιήσουν διαφορετικά διαδικτυακά εργαλεία τους κέντρισε ακόμα περισσότερο το ενδιαφέρον. Μάλιστα, ήταν χαρακτηριστικό ότι οι πιο εξοικειωμένοι με τα εργαλεία, αφού ολοκλήρωναν τη δική τους εργασία, μετακινούνταν σε σταθμούς συμμαθητών τους προκειμένου να τους βοηθήσουν όταν αντιμετώπιζαν κάποιο πρόβλημα. Η σημειοδότηση του κειμένου που είχαν στη διάθεσή τους ψηφιακά τους φάνηκε αρκετά πρωτότυπη δραστηριότητα και με τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που τους τέθηκαν φάνηκε ότι κατανόησαν τα χαρακτηριστικά του κειμενικού είδους της βιογραφίας. Η διαδικτυακή πλοήγηση στο μουσείο van Gogh κράτησε περισσότερη ώρα απ' όση είχε υπολογιστεί καθώς φάνηκε ότι οι μαθητές την απολάμβαναν. Όπως φάνηκε από τις απαντήσεις που έδωσαν στα ερωτηματολόγια αξιολόγησης, οι περισσότεροι χάρηκαν την παρέμβαση αυτή και θα ήθελαν να επαναληφθεί με άλλο θέμα. Χαρακτηριστικά ανέφεραν: «*μου άρεσε που δούλεψα στο εργαστήριο πληροφορικής/η χρήση της τεχνολογίας/που δούλεψα με κάποιον άλλο*» και «*ότι χρησιμοποίησα αγγλικά μιλώντας για έναν καλλιτέχνη και όχι μόνο διαβάζοντας κείμενα και κάνοντας ασκήσεις γραμματικής*» (Σχήματα 6 και 7).

Σχήμα 6. Κατανομή προτιμήσεων μαθητών

Σχήμα 7. Σχόλια μαθητών

Στους μαθητές φάνηκε δύσκολο το εργαλείο κατασκευής χρονογραμμής timeglider. Για το λόγο αυτό προτείνεται η χρήση για μελλοντική εφαρμογή του εργαλείου Timetoast ή του TikiToki. Επίσης, η ανάρτηση και αποθήκευση στον ηλεκτρονικό πίνακα linoit των επιμέρους προϊόντων των μαθητών αρχικά τους παραξένεψε καθώς δεν ήταν συνηθισμένοι να αποθηκεύουν μόνο διαδικτυακά τις εργασίες τους, φοβούμενοι ότι δε θα μπορούσαν να τις ανακτήσουν. Συνοπτικά, η εφαρμογή του σεναρίου κύλησε ομαλά και σχεδόν όπως αναμενόταν και τα όποια προβλήματα προέκυψαν ήταν άμεσα επιλύσιμα.

Συμπεράσματα

Η συγκεκριμένη διδακτική παρέμβαση στόχευσε στην ενσωμάτωση των ΤΠΕ σε ενότητα του βιβλίου των Αγγλικών που διδάσκεται στην Α' Λυκείου.

Σε σχέση με τη μαθησιακή διαδικασία και την ενσωμάτωση της τεχνολογίας: κατά την 1η φάση της παρέμβασης, οι μαθητές χρησιμοποίησαν δύο συνεργατικές ψηφιακές εφαρμογές (ψηφιακό πίνακα και διαμοιραζόμενο έγγραφο) προκειμένου να επισημάνουν με ηλεκτρονική σημειοδότηση συγκεκριμένα γλωσσικά στοιχεία, να συζητήσουν το ρόλο τους στο υπό μελέτη κειμενικό είδος και να εξάγουν συμπεράσματα για τα χαρακτηριστικά του, λειτουργώντας σε ένα μεταγνωστικό επίπεδο. Κατά τη 2η φάση, εστίασαν επιλεκτικά σε συγκεκριμένα γλωσσικά στοιχεία που είχαν επισημάνει προηγουμένως και τα αξιοποίησαν προκειμένου να κατασκευάσουν συνεργατικά μία ψηφιακή χρονογραμμή. Εξασκήθηκαν έτσι στην επιλεκτική γραφή και παρουσίαση σημαντικών στοιχείων, αλλά και στη συνεργατική κατασκευή και το διαμοιρασμό κοινού ψηφιακού κατασκευάσματος. Κατά την 3η φάση, οι μαθητές περιηγήθηκαν στην ιστοσελίδα του μουσείου van Gogh και συνεργάστηκαν προκειμένου να επιλέξουν από κοινού έναν πίνακα για να περιγράψουν, καλλιεργώντας όχι μόνο τη δεξιότητα του γραπτού λόγου και σύνθεσης περιγραφής, αλλά και τον ψηφιακό εγγραμματισμό. Κατά την 4η φάση, οι μαθητές δημιούργησαν ένα σύνθετο ψηφιακό πολυτροπικό κατασκευάσμα σε μορφή αφίσας, επιλέγοντας κριτικά τα στοιχεία που θα συμπεριλάμβαναν σε αυτή. Τέλος, η αφίσα αναρτήθηκε και κοινοποιήθηκε σε ευρύτερο κοινό. Η κοινοποίηση της αφίσας, προϊόντος τόσο πρωτοβουλίας όσο και έκφρασης της δημιουργικότητας των παιδιών, τους έδωσε ικανοποίηση μέσω της υποστασιοποίησης της όλης συνεργατικής προσπάθειας και του αποτελέσματός της.

Συμπερασματικά, ως προς τη χρήση ψηφιακών εργαλείων και πόρων στη μαθησιακή διαδικασία: η έκθεση των μαθητών σε αυθεντικά κείμενα και η δημιουργία αφίσας με την οποία συνδέθηκαν οι διάφορες δραστηριότητες του σεναρίου διαπιστώθηκε (με ερωτηματολόγιο που δόθηκε στους μαθητές και από σημειώσεις του διδάσκοντα) ότι

βοήθησαν τους μαθητές να εμπλακούν δημιουργικά στο μάθημα των Αγγλικών, να εκφράσουν τη δημιουργικότητά τους, να οικοδομήσουν νέα γνώση και αίσθημα συνεργασίας όπως επίσης να καλλιεργήσουν δεξιότητες του 21ου αιώνα. Η εργασία σε μικρές ομάδες, ζεύγη, αποδείχθηκε ιδιαίτερα εποικοδομητική για τους μαθητές καθώς ήταν αρκετά ευέλικτη, αύξησε τη διάδραση μεταξύ τους, μείωσε την εξάρτηση από τον εκπαιδευτικό, οδηγώντας τους μαθητές σταδιακά σε αυτονομία (Aronson & Patnoe, 1997).

Αναφορές

- Aronson, E., & Patnoe, S. (1997). *The jigsaw classroom: Building cooperation in the classroom (2nd ed.)*. New York: Addison Wesley Longman.
- Cox, M. J., & Webb, M. E. (2004). *ICT and pedagogy: A review of the research literature*. Coventry and London, British Educational Communications and Technology Agency/Department for Education and Skills.
- Ding, G. (2010). New theoretical approach integrated education and technology. *Frontiers of Education in China*, 5(1), 26–36.
- Golonka, E. M., Bowles, A. R., Frank, V. M., Richardson, D. L., & Freynik, S. (2014). Technologies for foreign language learning: A review of technology types and their effectiveness. *Computer Assisted Language Learning*, 27, 70–105.
- Hennesy, S., Ruthven, K., & Brindley, S. (2005). Teacher perspectives on integrating ICT into subject teaching: commitments, constraints, caution, and change. *Journal of Curriculum Studies*, 37(2), 155–192.
- Luke, A., & Freebody, P. (1999). A map of possible practices: Further notes on the four resources model. *Practically Primary*, 4(2), 5–8. In Εκπαίδευση Επιμορφωτών Β' Επιπέδου Τ. Π. Ε. Συστάδα: Ξένες Γλώσσες, Επιμορφωτικό Υλικό. *Γραμματισμός στην ξένη γλώσσα και ψηφιακός γραμματισμός. Ενότητα 7.2.1 (ΑΠΣ)*, Έκδοση 1η, Σεπτέμβριος 2018 (σσ. 15–16). ΙΤΥΕ Διόφαντος.
- Scardamalia, M., & Bereiter, C. (1994). Computer support for knowledge-building communities. *The Journal of the Learning Sciences*, 3, 265–283.
- Selwood, I., & Tang, F. (2007). Use of ICT by Primary Teachers. In: Tatnall A., Okamoto T., Visscher A. (eds) *Knowledge Management for Educational Innovation. ITEM 2006*. IFIP International Federation for Information Processing (vol. 230). Boston, MA: Springer.
- Vincent van Gogh. A biography. (2018). In Αγγλικά 1 Γενικού Λυκείου (σσ. 41–42). ΙΕΠ.
- Vygotsky, L. S. (1978). *Mind in society: The development of higher psychological processes*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Κακαβά, Κ., Κορδάκη, Μ., & Μάνεσης, Ν. (2017). Κατασκευή ψηφιακής αφίσας σε περιβάλλον συνεργατικής μάθησης. Στο Κ. Παπανικολάου, Α. Γόγουλου, Δ. Ζουμπιδής, Α. Λαδιάς, Ι. Τζωρτζάκης, Θ. Μπράττισης, Χ. Παναγιωτακόπουλος (επιμ.), *Πρακτικά Εργασιών 5ου Πανελληνίου Συνεδρίου «Ένταξη και Χρήση των ΤΠΕ στην Εκπαιδευτική Διαδικασία»* (σσ. 80–90), Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής & Τεχνολογικής Εκπαίδευσης, 21–23 Απριλίου 2017. Ανακτήθηκε στις 20 Μαΐου 2019 από <http://www.etpe.gr/custom/pdf/etpe2491.pdf>

Παράρτημα

Το κείμενο που δόθηκε στους μαθητές

Vincent van Gogh: A biography

Year of Birth: 1853

Death Year :1890 Country of Origin: Netherlands

Vincent van Gogh was born in Zundert, Holland. The son of a pastor, was brought up in a religious and cultured atmosphere, a profession that Vincent found appealing and to which he would be drawn to a certain extent later in his life. His sister described him as a serious and introspective child, highly emotional and lacking self-confidence.

At age 16 Vincent started to work for an art dealer in The Hague. His four years younger brother Theo, with whom Vincent cherished a life-long friendship, would join the company later. This friendship is amply documented in a vast amount of letters they sent each other. They provide a lot of insight into the life of the painter, and show him to be a talented writer with a keen mind. Theo would support Vincent financially throughout his life.

In 1880, Vincent van Gogh followed his brother Theo's suggestion and took up painting in earnest. For a brief period, Vincent took painting lessons from Anton Mauve in Hague. Although Vincent and Anton soon split over divergence of artistic views, influences of the Hague School of painting would remain in Vincent's work, notably in the way he played with light and in the looseness of his brush strokes. However, his usage of colours, favouring dark tones, set him apart from his teacher.

In spring 1886 Vincent van Gogh went to Paris, where he moved in with his brother Theo; they shared a house on Montmartre. Here he met the painters Edgar Degas, Camille Pissarro, Bernard, Henri de Toulouse-Lautrec and Paul Gauguin. He discovered impressionism and liked its use of light and color, more than its lack of social engagement (as he saw it). Especially the technique known as pointillism (where many small dots are applied to the canvas that blend into rich colors only in the eye of the beholder, seeing it from a distance) made its mark on Van Gogh's own style. It should be noted that Van Gogh is regarded as a post-impressionist, rather than an impressionist, meaning that the artist uses color and lines to express an emotional response to the subject rather than to describing it accurately.

Vincent was an unstable and volatile man, well known as the 'tortured artist'. His nervous temperament made him a difficult companion and night-long discussions combined with painting all day undermined his health. He decided to go south to Arles where he hoped his friends would join him and help found a school of art. Gauguin did join him but with disastrous results. Near the end of 1888, an incident led Gauguin to ultimately leave Arles, after a number of arguments with Vincent. Van Gogh pursued him with an open razor, was stopped by Gauguin, but ended up cutting a portion of his own ear lobe off.

Van Gogh then began to alternate between fits of madness and lucidity and was sent to the asylum in Saint-Remy suffering with depression. He spent much time in the asylum, though it was later believed that he suffered from epilepsy. While there he painted some 150 paintings. His most famous work *The Starry Night* was painted while staying in the asylum. The only painting he sold during his lifetime, 'The Red Vineyard', was created in 1888. In May 1890 Vincent van Gogh left the clinic and went to the physician Paul Gachet, in Auvers-sur-Oise near Paris, where he was closer to Theo, who had recently married. Here van Gogh created the portrait of the melancholic "Dr. Gachet". In two months Van Gogh was averaging one painting per day.

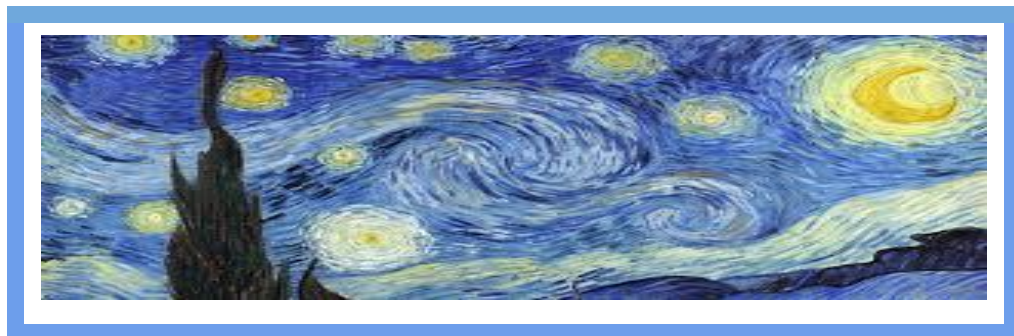
His depression aggravated. On July 27 of the same year, at the age of 37, after a fit of painting activity, van Gogh shot himself in the chest. He died two days later, with Theo at his side, who reported his last words as "The sadness will last forever". He was buried at the cemetery of Auvers-sur-Oise; Theo unable to come to terms with his brother's death died 6 months later and was buried next to him.

In a short period of ten years Van Gogh made approximately 900 paintings. Van Gogh's finest works were produced in less than three years in a technique that grew more and more impassioned in brushstroke, in symbolic and intense color, in surface tension, and in the movement and vibration of form and line. Dramatic, lyrically rhythmic, imaginative, and emotional, for the artist was completely absorbed in the effort to explain either his struggle against madness or his comprehension of the spiritual essence of man and nature.

Van Gogh's influence on expressionism, fauvism and early abstraction was enormous, and can be seen in many other aspects of 20th century art. Vincent's brother's wife collected Vincent's paintings and letters after his death and dedicated herself to getting his work the recognition it deserved. It would not take long before his fame grew higher and higher. Today, several paintings by Van Gogh rank among the most expensive paintings in the world. On March 30, 1987 Van Gogh's painting "Iris" was sold for a record \$53.9 million at Sotheby's, New York. His *Portrait of Doctor Gachet* was sold for \$82.5 million at Christie's, thus establishing a new price record.

As mentioned earlier, Vincent van Gogh was also a passionate letter writer. Of the countless letters he wrote to his friends and family more than 800 have been preserved, as well as approximately 80 letters that he received. In one of his letters, he supports that "There are so many people, especially among our pals, who imagine that words are nothing. On the contrary, don't you think, it's as interesting and as difficult to say a thing well as to paint a thing." Van Gogh to Emile Bernard, 19 April 1888. (Vincent van Gogh. A biography, 2018).

Φύλλο οδηγιών

The Guidelines Sheet

Phase 1

1. Form pairs
2. Key in <https://bit.ly/2TlbWud>
3. Copy the text in your own GoogleDoc or word document
4. Highlight verbs in light blue
5. Highlight dates in light green
6. Highlight cities in light yellow
7. Study the highlighted words and discuss the answers to the following questions:
  - a. The use of which tense predominates in the text?
  - b. When is the structure 'would+ infinitive used?
  - c. Why is the present simple used?
  - d. Turn the passive voice verbs into active sentences. Is it always possible? Why/ why not?
  - e. Is the biography topic-based or time based? Are there any other sections? What purpose do they serve?
  - f. Is the biography under discussion based on facts or opinions?
  - g. Decide on at least 3 characteristics of a biography.
8. Provide your answers in a post-it note: <https://bit.ly/2CkUstX>:

Phase 2

Go to <https://timeglider.com/>, sign up and create a timeline of Vincent's life based on the dates and cities you highlighted, adding 3-4 sentences as a description to each date.

Phase 3

Visit virtually the van Gogh museum in Amsterdam <https://bit.ly/2bXZcst> and

- a. browse the paintings (by clicking on them you can read the notes)
- b. pick one you enjoyed the most and save it in a folder
- c. prepare and add to your post-it note a short description of the painting and feelings it has evoked.

Phase 4

1. Go to www.thinglink.com, sign up (opt for the Teacher's account), and create a poster (click on 'Add Tag') adding
  - a. your favourite van Gogh painting
  - b. a description of one of the paintings
  - c. the timeline you have created and
2. Upload your work on <https://bit.ly/2UiHVkN>
3. Leave a comment and a rate the others' work!
4. Fill in the evaluation form <https://bit.ly/2YC4tMX>